Від спирту до кислоти

Хімія, 10 клас

✎ Загадка

- Дає реакцію срібного дзеркала
- Відносна молекулярна маса становить 44
- Назва співзвучна слову «етанол»

Вивчаємо етаналь

- Як побудована молекула етаналю
- Як етаналь реагує з іншими речовинами
- Як добувають етаналь

Очікувані результати

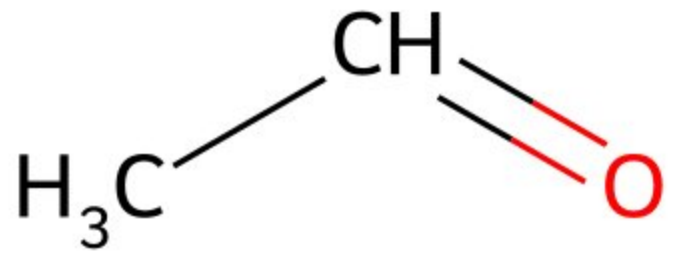
- Називатимеш формули етаналю
- Розпізнаватимеш альдегідну групу
- Записуватимеш основні рівняння реакцій
- Пояснюватимеш способи добування

Будова молекули етаналю

C_2H_4O

CH_3CHO

- Альдегідна група міститься на кінці ланцюга

Етаналь, CH_3CHO

Альдегіди за довжиною ланцюга

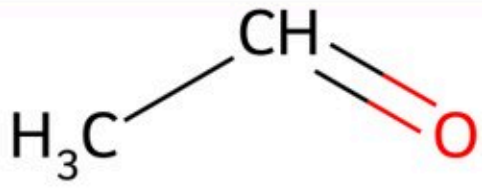
- Метаналь містить один атом Карбону
- Етаналь містить два атоми Карбону
- Обидві молекули мають групу –CHO

Один атом Карбону

Метаналь

Два атоми Карбону

Етаналь

Фізичні властивості

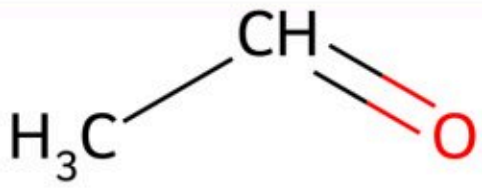
- Етаналь розчиняється у воді краще за метаналь
- Порівняйте кипіння спиртів і альдегідів, таблиці 8 і 9
- Порівняйте плавлення й розчинність за цими таблицями

✎ Де міститься група –CHO?

- Знайдіть групу –CHO в молекулі етаналю
- Поясніть її положення в ланцюзі

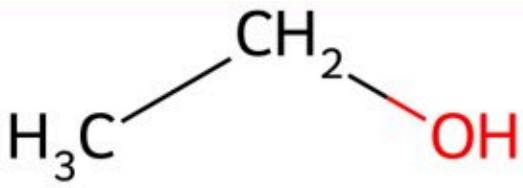
Етаналь і етанол

Альдегід

Етаналь

Спирт

Етанол

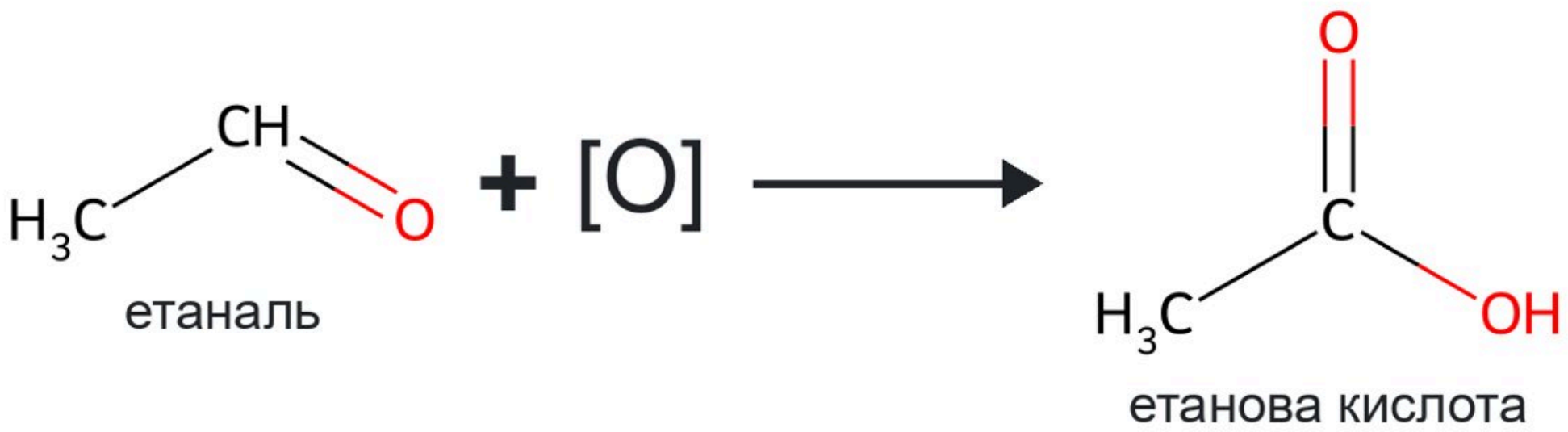
Ю. Лібіх і альдегіди

- Ю. Лібіх першим синтезував етаналь
- Він досліджував альдегіди одним із перших
- Вважав альдегіди проміжними продуктами окиснення етанолу

Окиснення дає етанову кислоту

$$CH_3CHO + [O] \rightarrow CH_3COOH$$

- Альдегід перетворюється на карбонову кислоту

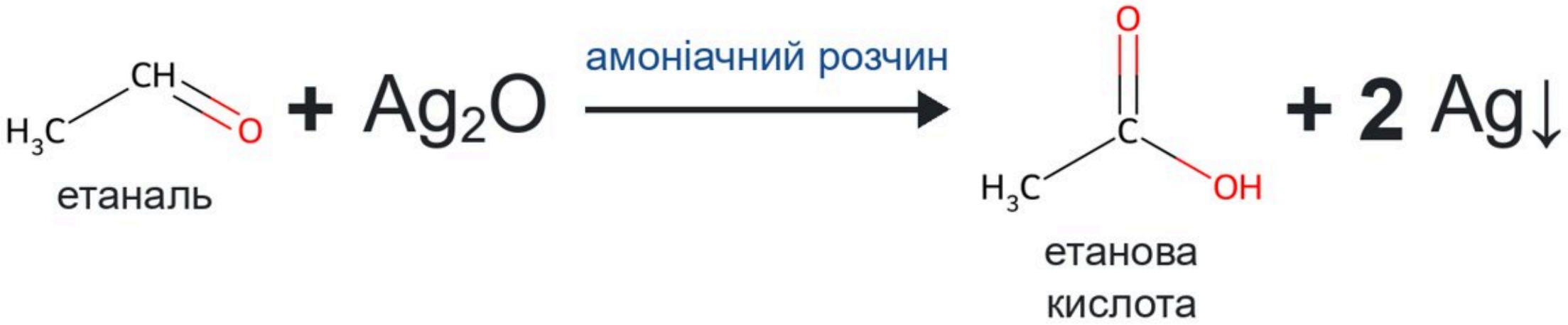

етаналь

етанова кислота

Реакція срібного дзеркала

$$CH_3CHO + Ag_2O \rightarrow CH_3COOH + 2Ag\downarrow$$

- Срібло виділяється під час окиснення альдегіду

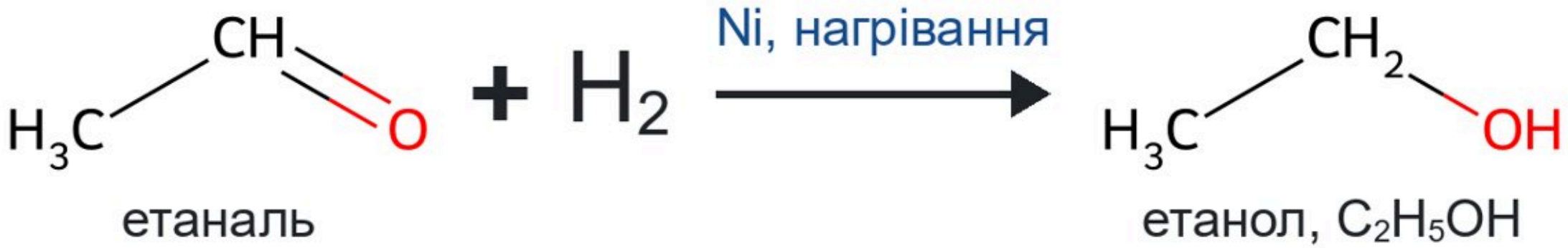
✎ Розпізнайте зміну в досліді

- Альдегід нагріли зі свіжим $Cu(OH)_2$
- Назвіть послідовність кольорів трьох осадів

Відновлення дає етанол

$$CH_3CHO + H_2 \rightarrow C_2H_5OH$$

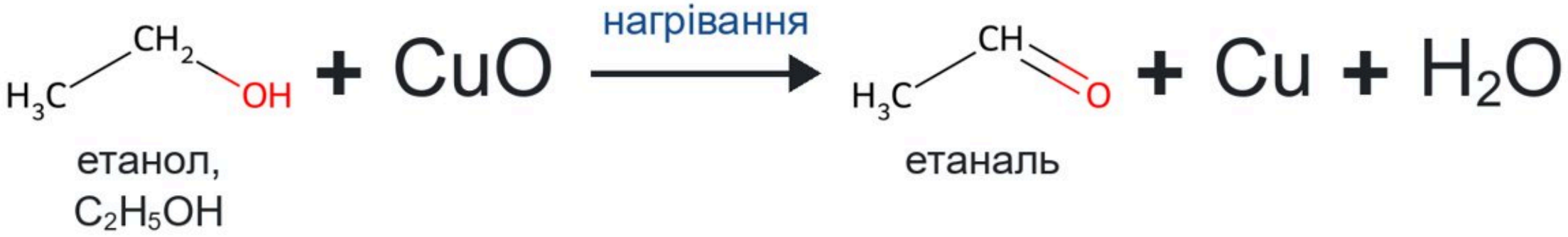
- Реакція відбувається над каталізатором Ni

Добування окисненням етанолу

$$C_2H_5OH + CuO \rightarrow CH_3CHO + Cu + H_2O$$

- Етанол перетворюється на етаналь

Промислове добування з етину

$$CH{\equiv}CH + H_2O \rightarrow [CH_2{=}CHOH] \rightarrow CH_3CHO$$

- Реакція відбувається за наявності солей Меркурію(II)

Дослідження і перетворення

О. П. Бородін досліджував добування кислот з альдегідів

Роки життя Бородіна 1833–1887

Окиснення етаналю дає етанову кислоту

Відновлення етаналю дає етанол

✎ Міні-тест 1

Що утворюється під час відновлення етаналю?

А. Етанол

Б. Етанова кислота

В. Етин

Г. Метаналь

✎ Міні-тест 2

З якої речовини добувають етаналь гідратацією?

А. Етанолу

Б. Етину

В. Етанової кислоти

Г. Метаналю

Головне про етаналь

- Етанол → етаналь → етанова кислота
- Відновлення етаналю → етанол
- Гідратація етину → етаналь

Домашнє завдання

- Опрацюйте § 19
- Дайте відповідь на запитання 287
- Запишіть два способи добування етаналю